

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינות
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011282 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1" data-bbox="787 1302 1312 1600"> <tr> <td colspan="2">שנה السنة</td> <td colspan="2">חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td colspan="2">מועד موعد</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td colspan="2">מס' תעודת הזהות</td> <td colspan="2">סמל ביה"ס</td> </tr> <tr> <td colspan="2">رقم الهوية</td> <td colspan="2">رقم المدرسة</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة		חודש الشهر		מועד موعد				מס' תעודת הזהות		סמל ביה"ס		رقم الهوية		رقم المدرسة		מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה السنة		חודש الشهر																
מועד موعد																		
מס' תעודת הזהות		סמל ביה"ס																
رقم الهوية		رقم المدرسة																

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

מועד חורף מאוחר

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף מאוחר, תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 11282
נספח: מאמרים

עברית: הבנה, הבעה ולשון

הוראות לנבחן

- משך הבחינה: שעותיים.
- מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	הבנת הנקרא	—	60	נקודות
פרק שני	—	הבעה בכתב	—	40	נקודות
			—	100	נקודות
			סך הכול		
- חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- הוראה מיוחדת: יש לקרוא את המאמרים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

קרא את המאמרים 1-2 שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

פרק ראשון — הבנת הנקרא (60 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-11.

1. א. מהי עמדתו של כל אחד מן הכותבים כלפי השימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה?
(6 נקודות)

- ב. הבא נימוק אחד של כל אחד מן הכותבים, המבסס את עמדתו. (6 נקודות)

2. על פי מאמר 1, ציין שתי בעיות שעלולות להתעורר בתרגום של טקסט כתוב לסמלי אמוג'י.
(6 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

3. א. לפניך חמש שאלות. על שתניים מהן יש תשובות במאמרים. הקף את מספרי שתי השאלות

שיש עליהן תשובות במאמרים. (4 נקודות)

- (1) מה גרם להתפשטות האמוג'י בעולם?
- (2) מדוע ילדים מעדיפים להשתמש בשפת האמוג'י יותר ממבוגרים?
- (3) האם שפת האמוג'י תיכנס בעתיד לתוכנית הלימודים?
- (4) איזו צורת תקשורת הייתה נפוצה באינטרנט לפני האמוג'י?
- (5) כיצד קובעים את הסמלים שייכנסו ללוח האמוג'י?

ב. על פי שני המאמרים, כתוב את התשובות על שתי השאלות שהקפת. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

4. א. מהי המלצתו של כותב מאמר 2 בנוגע לחינוך ילדים בעידן השימוש באמוג'י? (4 נקודות)

- ב. קרא את הקטע שלפניך וענה על השאלה שאחריו.

במחקר חדש התגלה שבגלל ההבדלים בין מערכות ההפעלה של טלפונים חכמים, סמלי האמוג'י אינם זהים בכל המכשירים ועקב זאת אין להם משמעות אחת מוסכמת. לדוגמה החיוך הקורן (grin) נראה בסוג מסוים של טלפונים שלילי ומלחיץ יותר מבטלפונים מסוג אחר. במילים אחרות, עד שלא ייוצר קוד אחיד לכל מערכות ההפעלה של המכשירים המגוונים, ייתכן שתיאלצו לסבול קצרים בתקשורת או לתקשר בדרך אחרת, למשל באמצעות אותיות ומילים.

(מעובד על פי אופיר ארצי [12 באפריל 2016]. זהירות: האמוג'י שלכם לא תמיד נראים כמו שאתם חושבים. אוהזר מ־tgspot.co.il)

- לדעתך, מה היה חושב כותב מאמר 2 על הקטע שלעיל? נמק את דברך. (5 נקודות)

5. לשם מה כותב מאמר 2 מזכיר במאמרו את הצירוף "סלנג רשת"? (שורה 8) הקף את התשובה הנכונה ביותר. (4 נקודות)

- כדי לתאר את הניסיון להנחיל לילדי העולם את שפת הקיצורים.
- כדי להראות שתופעות חולפות זוכות לעיתים לתשומת לב מוגזמת.
- כדי לציין שמדובר בציון דרך חשוב בהתפתחות השפה.
- כדי להוכיח שבכל העולם ילדים מבינים סלנג באותו אופן.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

6. במאמר 1 כתוב: "לנוכח המגמה ההולכת וגוברת של השימוש באמוג'י במקום במילים [...]. הוסיפה חברת מיקרוסופט למנוע החיפוש שלה [...] תמיכה בחיפוש באמוג'י". (שורות 30-31).
- א. מבין המילים שלפניך, הקף את שתי המילים שאינן יכולות להמיר את המילה "לנוכח" במשפט זה. (2 נקודות)
- באמצעות, עקב, בהתחשב ב, למרות, בהתאם ל
- ב. מהי משמעות המילה "מגמה" במשפט זה? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- כיוון, אפשרות, עובדה, מטרה
7. במאמר 2 כתוב: "תקשורת שמלווה את החברה האנושית מקדמת דנה" (שורה 5). מהי משמעות הצירוף "מקדמת דנה"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- לעיתים רחוקות, בזמן האחרון, מדי פעם בפעם, מלפני זמן רב
8. במאמר 2 כתוב: "אך למגינת ליבם היא נעלמה בתוך זמן קצר ואיננה עוד" (שורות 10-11). מהי משמעות הצירוף "למגינת ליבם"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- לתחושתם, לדעתם, לשמחתם, לצערם
9. במאמר 2 כתוב: "סמלי האמוג'י הם אוסף אקראי של ציורים מלאכותיים מוכנים מראש" (שורה 25). מהי משמעות המילה "אקראי"? הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- דמיוני, מקרי, משמעותי, תועלתני

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

10. לפניך מילים מן המאמרים. כתוב ליד כל מילה, מילה אחרת שיש לה משמעות קרובה.
(8 נקודות)

- בקיא (מאמר 1, שורה 12) _____
- מוגבלת (מאמר 1, שורה 28) _____
- יישטפו (מאמר 2, שורה 19) _____
- לעטר (מאמר 2, שורה 37) _____

11. במאמר 2 כתוב: "ודאי שלא לראות באמוג'... אמצעי העשרה חיוני ובעל משמעות"
(שורות 38-39).

מבין המילים שלפניך הקף את שלוש המילים שיכולות להמיר את המילה "חיוני" ולשמור על משמעות המשפט. (3 נקודות)

הכרחי, מלא מרץ, דעתני, מקורי, מיותר, חשוב, עצמאי, נחוץ

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11282 + נספח

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים

לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון

11282, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021

לפניך שני מאמרים.

קרא אותם וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

כשאת כותבת סמיילי, למה את מתכוונת?

מאת לירן שויד

בעולם המודרני נדמה שנוצרה אפשרות להתבטא ללא מילים, באמצעות סמלים מצוירים המכונים אֶמוג'י.

המילה אמוג'י (emoji) מקורה בשפה היפנית, והיא הֶלֶחֶם של שתי מילים: e – תמונה או ציור, moji – דמות. האמוג'י הוא אמצעי ביטוי גרפי ומשתמשים בו בתקשורת מקוונת, בעיקר בשירותים שנועדו לשליחת הודעות מיידידות (כמו "ואטסאפ"). בשנים האחרונות אנחנו עדים לשימוש הולך וגובר בשירותים כאלה, וכך גם לשימוש באמוג'י הבא להחליף מילים בסמלים. שימוש זה באמוג'י חוסך זמן, והוא אף נהפך למעין שפה כלל-עולמית משום שהוא יכול לגשר בין אנשים שאינם דוברים את אותה השפה.

האמוג'י, המשמש אמצעי ביטוי חלופי, הביא אותי לערוך ניסוי. מטרתי הייתה לנסות לתרגם טקסט של הוגה דעות סיני מסינית לשפת האמוג'י. ההנחה הראשונית שלי הייתה שהמשימה תהיה קלה משום ששפת האמוג'י היא למעשה המרה של השפה הכתובה לסמלים, ומשום שאני בקיא בשפת האמוג'י. אולם עם הזמן גיליתי שלאמוג'י יש מגבלות של שפה.

מבחר סמלי אמוג'י

(אוחזר מאתר stephanieoreface.net)

- 15 בלוח האמוג'י הסטנדרטי יש 825 סימנים, ואף על פי כן יש מושגים שאינם מיוצגים בו. לדוגמה כשניסיתי לתרגם את המושג הנפוץ ביותר בהגות הסינית – "דאו" (דרך), נתקלתי בבעיה, שכן אין אמוג'י שמזכיר את משמעות המילה "דרך" במובן שלה בהגות הסינית. לפיכך הלכתי ובחרתי טקסט אחר, אף הוא כתוב בסינית, שבו מרבית הדימויים לקוחים מעולם הטבע והחי. מצאתי כי מושגים מתחומים אלה מיוצגים במלואם בשפת האמוג'י.
- 20 אף על פי שכל אדם עלול לפרש בדרך שלו טקסט הכתוב בשפת האמוג'י, אין שוני אמיתי בין מילים לסמלים, שכן אלה סך הכול שתי דרכים מקובלות להביע משמעות. ייצוג של העולם באמצעות סמלים נעשה כבר בעת העתיקה. מראשית התפתחות השפה השתמש האדם בציורים כדי לייצג קווי נוף, בעלי חיים ועוד. בה בעת אפשר לטעון כי השימוש באמוג'י מעיד לא רק על חיקוי של העולם הקדמון אלא גם על התקדמות
- 25 מסוימת בתקשורת: ראשית, האמוג'י הוא כלל-עולמי, ועל כן הוא מגשר בין דוברי שפות שונות זו מזו; שנית, האמוג'י מציג את הדבר עצמו, בניגוד למילה שהיא ייצוג שפתי, ובלעדי המשמעות שנלווית אליה היא חסרת כל ערך. שפת האמוג'י, על אף היותה מוגבלת, מצליחה להביע משמעות, והיא עושה זאת לפעמים טוב יותר מן המילים שהיא מחליפה.
- 30 לנוכח המגמה ההולכת וגוברת של השימוש באמוג'י במקום במילים, באוקטובר 2014 הוסיפה חברת מיקרוסופט למנוע החיפוש שלה "בינג" (Bing) תמיכה בחיפוש באמוג'י. כלומר, אפשר להקליד בשורת החיפוש סמל כלשהו, או צירוף של סמלים מלוח האמוג'י, ולקבל תוצאה מתאימה. אולם מנוע החיפוש הזה עדיין אינו יודע לזהות את המשמעות המטפורית של כל הסמלים והצירופים שלהם.
- 35 איני טוען שבעתיד הנראה לעין תיהפך השפה הכתובה לשפה של סמלים מצויירים, אך אני בהחלט מאמין שהשימוש באמוג'י במקום בשפה הכתובה יתפוס חלק נרחב יותר בתקשורת בין אנשים. צורת תקשורת כזאת תהיה בבחינת חזרה אל המקורות הקדמוניים שלנו, ואולי אפילו תשפר את התקשורת בינינו.

מאמר 2**רגשונים אינם שפה!**

מאת אברום רותם

במאמר זה נדבר בקצרה על הרגשונים (emojis) – "אמוג'י" ודומיהם – ועל הקשר השגוי שנוהגים לעשות בינם לבין השפה. לרגשונים היסטוריה קדומה בהרבה מלסמלים מצוירים כמו אמוג'י המשמשים כיום בהודעות כתובות ממכשירים חכמים. הרגשונים הם נגזרת, מעין תת-מחלקה של "שפה חזותית", שהיא תקשורת באמצעות תמונות, ציורים, סמלים ואמצעים נוספים, תקשורת שמלווה את החברה האנושית מקדמת דנה.

5

מי שרואה ברגשונים ובפרט באמוג'י חידוש או אף תקווה חדשה לאמצעי תקשורת אוניברסלי, כדאי שיציץ בהיסטוריה של התקשורת הבינ-אישית בכתב. עוד בראשית ימי האינטרנט השיח הציבורי המציא לעצמו "סלנג רשת" שהתאפיין בקיצורים רבים, ואופנה זו התפשטה לכל עבר. מאמרים נכתבו והרצאות הושמעו על היות סלנג הרשת השפה הבאה של הילדים. לא מעטים אף ניסו להנחיל לילדי העולם את השפה הזאת, אך למגינת ליבם היא נעלמה בתוך זמן קצר ואיננה עוד. הנוער נטש את סלנג הרשת לטובת רגשונים וייצוגים גרפיים. לנוכח ההיסטוריה הקצרה והעלובה של תרבות התקשורת הדיגיטלית המקוצרת, ראוי לקרוא בעין ביקורתית מאמרים העוסקים בשפת האמוג'י, השפה הבינ-לאומית החדשה. במחצית השנייה של המאה ה-20 נוצרו רגשונים מסימני פיסוק ומסימנים אחרים, לדוגמה: (עצוב) :-; שמח (-); קורץ ומחייך (-); מופתע 0:-; ועוד. בית היוצר של האמוג'י החל את פעילותו בשנות התשעים ביפן, ובשנת 2010 סמלי האמוג'י כבר היו דיירי קבע במכשירי הטלפון החכם בכל העולם. בשנת 2013 הוסף הערך "אמוג'י" למילון אוקספורד. כיום סמלי האמוג'י הם הדור החדש של התפיסה של השפה הבינ-לאומית, ועל כן נכתבים מאמרים רבים בנושא. בסוף מן הסתם גם הם יישטפו בשינוי הבא. אך בינתיים

10

15

20

דיק" לשפה זו. המגוון ההולך וגדל של סמלי האמוג'י איננו תחליף לשפה. מי שמשווה רצף אינ-סופי של איורים זעירים לכתב החרטומים המצרי הקדום למשל, אינו יודע מה הוא סח. התמונות בכתב המצרי הקדום מייצגות הברות קוליות ומעידות על דקדוק מורכב כמו בכתב של שפה מפותחת. סמלי האמוג'י הם אוסף אקראי של ציורים מלאכותיים מוכנים מראש, שמבטאים רגשות חד-ממדיים. הם אינם מאפשרים תקשורת סבירה משום שהצירוף שלהם נתון למרחב גדול מדי של פרשנויות. מכאן שכל ההכרזות על "שפה חדשה של הילדים" הן חסרות משמעות מעשית שכן הן מדברות על מהות שאינה קיימת. הן זוכות להנהוני הסכמה בשיח הציבורי, המאופיין במחשבה השטחית, שאם מדובר במשהו חדשני שנעשה בו שימוש במכשירי התקשורת החכמים ודאי הוא טוב ונכון.

30

הרעיון שילדים צריכים שפה כזאת הוא משאלת לב שאינה מנומקת ואינה מושתתת על היגיון חינוכי כזה או אחר. הטיעון כי שפה זו היא אמצעי לשיפור יכולות ההבנה, ההפשטה והביטוי של הילד, בהשוואה ליכולתו לעשות זאת כיום בשפה המדוברת והכתובה, ודאי אינו טיעון משכנע.

כדאי לחזור למציאות ויפה שעה אחת קודם. אני מציע לשוב ולהתמקד בהוראה ובלימוד של שפה עשירה ומגוונת שאנו דוברים וכותבים זה דורות, כדי שיהיה אפשר להתבטא באופן עמוק ומדויק יותר. אפשר בהחלט לגוון, לעטר ולהמחיש גם באמוג'י כזה או אחר, אך עדיף שלא לחשוב שמדובר בשפה, וודאי שלא לראות באמוג'י אמצעי שיש ללמדו או אמצעי העשרה חיוני ובעל משמעות המחליף את השפה הכתובה.